

שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה (בְּתַבוֹת צו): 'כָּל הַמוֹנֵעַ תִּלְמִידוֹ
 מִלְשִׁמּוֹשׁוֹ, כְּאִלּוּ מוֹנֵעַ מִמֶּנּוּ חֶסֶד', שֶׁנֶּאֱמַר: "לִמָּס מִרְעֵהוּ חֶסֶד"
 וְשִׁמּוֹשׁ חֲכָמִים זֶה בְּחִינַת הַלְכוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה נ"ה): "חֶסְדֵי
 דָּוִד" – שֶׁהֲלָכָה כְּמוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה
 (סְנֵהֲדָרִין צג:): "וְה' עִמּוֹ" – 'שֶׁהֲלָכָה כְּמוֹתוֹ'. וְזֵהוּ: "וְה' עִמּוֹ", הֵינּוּ
 שֶׁסְּמוּךְ וְקָרוֹב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּחִינַת שֶׁעָשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת הַלְכוֹת כַּנִּל:

וּבְשִׁבִיל

זֶה מְכַנֶּה הַתּוֹדָה בְּשֵׁם הַלְכוֹת, כִּי תּוֹדָה מְבִיאִין
 בְּשִׁיּוּצָאִין מִצָּרָה, כִּי כְּשֶׁנוֹפְלִין לְאִיזוּהוּ צָרָה, חֵם
 וְשָׁלוֹם, אֲזַי עָקַר הַצָּרָה בְּלֵב, כִּי הֵלֵב יוֹדֵעַ וּמְרַגֵּישׁ הַצָּרָה בְּיוֹתֵר,
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשִׁלֵי י"ד): "לֵב יוֹדֵעַ מֵרַת נִפְשׁוֹ" כִּי "הֵלֵב מִבֵּין" (בְּרִכּוֹת
 ס"א), וְעַל כֵּן הוּא מְרַגֵּישׁ הַצָּרָה בְּיוֹתֵר. וְאֲזַי, בְּשַׁעַת הַצָּרָה,
 מִתְכַּנְּסִים כָּל הַדְּמִים וְעוֹלָיִם-אֵל הֵלֵב, כְּמוֹ כְּשִׁישׁ צָרָה בְּאִיזוּהוּ
 מְקוֹם, חֵם וְשָׁלוֹם, אֲזַי מִתְכַּנְּסִים כָּלֵם אֵל הַחֶכֶם שִׁישׁ שָׁם, לְקַבֵּל
 מִמֶּנּוּ עֲצָה. כְּמוֹ-כֵן נִתְקַבְּצִים כָּל הַדְּמִים וְעוֹלָיִם-אֵל הֵלֵב, לְבַקֵּשׁ
 עֲצָה וְתַחֲבוּלָה כְּנֶגֶד הַצָּרָה. וְאֲזַי הֵם שׁוֹטְפִים עַל הֵלֵב, וְאִזוּ הֵלֵב
 בְּצָרָה וּבְדַחַק גָּדוֹל, כִּי לֹא דֵי שֶׁהֵלֵב דּוֹאֵג בְּעֲצָמוֹ, כִּי הוּא מְרַגֵּישׁ
 הַצָּרָה יוֹתֵר מִכָּלֵם, אַף גַּם הַדְּמִים שׁוֹטְפִין עָלָיו וּמִצְרִין לוֹ מְאֹד.
 וְעַל כֵּן כְּשִׁישׁ, חֵם וְשָׁלוֹם, צָרָה לְאָדָם, הֵלֵב דּוֹפֵק בְּדַפִּיקוֹת
 גְּדוּלוֹת, כִּי הוּא מְבַקֵּשׁ לְנַעֲנֵעַ מִעֲצָמוֹ וּלְהַשְׁלִיכֵם מֵעָלָיו, וְעַל כֵּן
 הוּא דּוֹפֵק בְּדַפִּיקוֹת גְּדוּלוֹת בְּשַׁעַת הַצָּרָה, חֵם וְשָׁלוֹם, וְאַחַר כֵּךְ
 כְּשִׁיּוּצָאִין מִהַצָּרָה, אֲזַי חוֹזְרִין תַּהֲלוּכוֹת הַדְּמִים לִילֵךְ כַּסְדָּר בְּתוֹךְ
 שְׁבִילֵי הַגּוֹף. וְעַל כֵּן הַתּוֹדָה, שֶׁהִיא בָּאָה כְּשִׁיּוּצָאִין מִהַצָּרָה, הִיא
 מְכַנֶּה בְּשֵׁם הַלְכוֹת, עַל שֶׁם תַּהֲלוּכוֹת הַדְּמִים, שֶׁהוֹלְכִין כַּסְדָּר
 כְּשִׁיּוּצָאִין מִהַצָּרָה כַּנִּל:

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (מוֹטָה י): 'אָסֵא חָלָה אֶת רַגְלֵי, עַל שְׁעָשָׂה אֲנִגְרִיא בְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים'. כִּי עַל־יְדֵי שְׁעָשָׂה אֲנִגְרִיא בְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים וּבִטַל אוֹתָם מִן הַהֲלָכוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה חָלָה אֶת רַגְלֵי, כִּי הַהֲלָכוֹת הֵם בְּחִינַת תְּקוּן וְקִיּוּם הַרְגְּלִין, כִּי הַהֲלָכוֹת הֵם בְּחִינַת תְּהִלּוֹכוֹת הַדְּמִים, שְׂחֹזְרִין וְהוֹלְכִין כַּסֵּדֶר בְּנִ"ל, וְאָסֵא שְׂפָגָם בְּזֶה וּבִטַל אֶת הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים מִן הַהֲלָכוֹת, עַל־כֵּן חָלָה אֶת רַגְלֵי:

סדר קצור לקווי מוהר"ן הי"מ:

ימי הנכה - ב

א ימי הנכה הם ימי הודאה שזיה בחינת ששוע עולם הבא:
ב עקר ששוע עולם הבא הוא להודות ולהלל לשמו יתברך ולדעת ולהכיר אותו יתברך שעל־ידי־זה סמוכין וקרובים אליו יתברך. כי כל מה שיודעין ומכירין אותו יתברך ביותר סמוכין אליו יתברך ביותר. כי שאר כל הדברים כלם יתבטלו לעתיד לבוא ולא ישאר רק הבחינה הזאת להודות ולהלל ולדעת אותו יתברך וזה יהיה כל ששוע עולם הבא:

ג למוד הלכות בפרט כשזוכין לחדש בהם זה גם כן בחינת ששוע עולם הבא:

ד על־ידי הודאה להשם יתברך וכן על־ידי למוד הלכות על־ידי־זה באה הולדה בנקל. וכן נצולין על־ידי־זה מכל הצרות:

ה כשאדם באיזה צרה חס ושלום אז האמת הוא פגום. על כן צריך לשמר מאד אז את עצמו ביותר שלא יהיה נלכד באיזה טעות ושקר על־ידי הצרה חס ושלום:

ו על־ידי שמבטלין תלמידי־חכמים מלמודם על־ידי־זה נעשה

חֹלָה עַל רַגְלָיו:

סֵדֶר יְפֵי מַוְהַרְבֵּ"ת הַיּוֹפֵי:

עֵא וְהִנֵּה סָמוּךְ לְבִיאתִי לְבֵיתִי לְנַעֲמִירוֹב, נִסְעֵתִי לְפָה בְּרֶסֶלֶב וְהִיִּיתִי בְּכָאן עַל שַׁבַּת קֹדֶשׁ וּבְסַעֲדָה שְׁלִישִׁית אֲמַרְתִּי לְפָנֵי הָעוֹלָם כָּל הַתּוֹרָה הַנּוֹרָאָה תִקְעוּ תוֹכָחָה (לְקוּטֵי תַנְיָנָא ח') שְׂאֲמַרְהָ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הָאֲחֵרוֹן בְּאוֹמִין וְכָל הַשּׁוֹמְעִים רְעֵדָה אֲחֻזְתֶּם מֵעַצֶּם נִפְלְאוֹת הַחַדוּשִׁים שֶׁשָּׁמְעוּ מִפִּי, כִּי כָּבֹד מְבֹאֵר שְׂאִינוֹ הוֹמָה הַשּׁוֹמֵעַ מִפֶּה לְרוֹאֶה בְּסִפֵּר, בְּפֶרֶט אֲזִי שְׁהִיָּה סָמוּךְ לְשִׁמְיַעְתִּי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ וְאַחֵר כִּדְ חֲזוֹרְתִי לְבֵיתִי:

עב ובימי חַנּוּכָּה בָּא אֵלַי יְדִידֵינוּ הַיִּקָּר הַתִּיק מוֹרְנוּ הָרַב שֶׁמְעוֹן נָרוּ יָאִיר לְקַהֲלָת קֹדֶשׁ נַעֲמִירוֹב, וְרָצָה שְׂאֲסַע עִמּוֹ עַל הַמְּדִינָה לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, לְקַבֵּץ מְעוֹת עַל הַדְּפָסֶת הַתַּנְיָנָא הַנּוֹזְכֶרֶת לְעִיל אֲבָל רָאִיתִי שֶׁהִיא מִן הַנִּמְנָע שְׂאֲסַע עִתָּה וְעָלָה עַל דַּעְתִּי לְשַׁלַּח אוֹתוֹ לְבֵדוֹ בְּשִׁבִיל זֶה וְנִסְעֵתִי עִמּוֹ יַחַד לְפָה בְּרֶסֶלֶב לְהַתְיַעֵץ כָּאן מַה לַּעֲשׂוֹת וְעָנּוּ וְאָמְרוּ שְׂאֵם לֹא אֲסַע בְּעַצְמִי לֹא יִפְעַל רַבִּי שֶׁמְעוֹן כְּלוּם, כִּי לֹא יִתְּנוּ לוֹ כָּלָל וְאַנִּי לֹא יִכְלֹתִי אֲזִי לְסַע בְּעַצְמִי כִּנֵּ"ל עַל כֵּן נִתְעַכֵּב הַדְּבָר יוֹתֵר וְלֹא נִסְעֵנוּ כָּלָל וְחֲזוֹרְתִי לְבֵיתִי: וְרָאִיתִי שְׂרַחוּק מִמֶּנִּי מְאֹד לְעַסֵּק בְּהַדְּפָסָה אַךְ אִף עַל פִּי כֵּן לֹא עֲזַבְתִּי אֶת הַרְצוֹן וְהִיִּיתִי כּוֹסֵף וְחוֹשֵׁק בְּכָל פַּעַם לְזֶה אִף עַל פִּי שְׂרַחוּק מִמֶּנִּי מְאֹד וְהִיִּיתִי חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת הַרְבֵּה בְּזֶה אוֹלֵי יַעֲזוּרְנִי הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ לְגַמֵּר עִסְק גְּדוֹל וְנוֹרָא כְּזֶה לְהַפִּיץ מַעֲיֵנוֹתָיו חוֹצָה, אֲשֶׁר כָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה וְכָל שִׁיחָה וְשִׁיחָה כְּלוּלָה מִכָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, וּמִכָּל הַמְּדִרְגּוֹת וּמִכָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ' וְכוּ':

וְעָבְרוּ יָמִים וְשָׁבוּעוֹת עַד שֶׁבָּא סָמוּךְ לְרֵאשׁ חֹדֶשׁ שְׁבַט וְאֲזִי נִתְעוֹרְרְנוּ לְנַסֵּעַ לְאוֹמִין לְהִיּוֹת עַל צִיּוֹן קְבֵרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְנִסְעֵתִי אֲנִי

וְרַבִּי נִפְתָּלִי לְפָנֶיךָ בְּרַסְלָב כִּי־דִי שְׁמִכָּאן נִסְעָה וְנִלְכָּה יַחַד עִם חַתָּנוּ
 רַבִּי יוֹסֵקָה זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָּה וְעִם הָרַב דְּפָה לְקַהֲלַת קֹדֶשׁ אוֹמִיִּין וְכֵן
 הָיָה וְשִׁכְרָנוּ עֲגָלוֹת שֶׁל נְכָרִים לְנִסְעָ לְאוֹמִיִּין וּבִיּוֹם שֶׁהֵיִינוּ צְרִיכִים
 לְצֵאת מִפֶּה הָיָה רוּחַ סְעָרָה וְשֶׁלֶג גָּדוֹל שֶׁלֹּא הָיָה בְּאַפְשָׁרִי לְסַע,
 וְאַנִּי הִתְגַּבַּרְתִּי אַף עַל פִּי כֵן וְנִסְעָתִי עִם עֲגָלָה אַחַת וְהִכְרַחְתִּי
 לְחֹזֵר כְּמוֹ חֲצִי פֶרֶסָה מִן הָעִיר וְזֶה הָיָה שְׁנֵי יָמִים לְפָנַי עָרַב רֵאשׁ
 חֹדֶשׁ שְׁבַט; אָבֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ חֲזַק אֶת לְבַבְנוּ, וְשִׁמְחָנוּ עֲצִמָנוּ אֲזַ
 בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם הַרְבֵּה, וְלֹא רָצִיתִי לְהַנִּיחַ הָעֲצָבוֹת וְלְהַתְעַצֵּב עַל זֶה,
 רַק חֲזַקְנוּ עֲצִמָנוּ בְּשִׁמְחָה וְעַל־יְדֵי זֶה נִתְחַזְקְנוּ וְנִסְעָנוּ בִּיּוֹם
 שֶׁלֹּא־חָרִיו, אַף־עַל־פִּי שֶׁהָיָה עֲדִין הַדֶּרֶךְ מְקַלְקֵל מְאֹד, וְכִבֵּר הָיָה
 סָמוּךְ מְאֹד לְעָרַב רֵאשׁ־חֹדֶשׁ, אַף־עַל־פִּי־כֵן חֲזַקְנוּ יְדֵינוּ בְּה'
 וְנִסְעָנוּ יַחַד, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ סִבֵּב עִמָּנוּ סְבוֹת נִפְלְאוֹת לְטוֹבָה,
 וּבָאנוּ לְאוֹמִיִּין בִּיּוֹם שֵׁשִׁי, עָרַב־רֵאשׁ חֹדֶשׁ שְׁבַט, שְׁנַת תַּקַּע"א,
 וְהִיא הַפֶּעַם הָרֵאשׁוֹן שֶׁנִּסְעָנוּ לְאוֹמִיִּין אַחֲרֵי הַסִּתְּלָקוֹתֵינוּ כִּי־דִי
 לְהַשְׁתַּטֵּחַ עַל קְבָרוֹ הַקָּדוֹשׁ (חֵי מוֹהַר"ן קס"ב) אֶת כָּל מַה שֶׁהַבְּטִיחַ
 אֶת מִי שֶׁיְהִיָּה עַל קְבָרוֹ וְיִתֵּן פְּרוּטָה לְצַדָּקָה וְיֹאמַר הָעֲשָׂרָה
 קִפִּיטָל תְּהִלִּים הַנִּרְשָׁמִים אֲצִלְנוּ שִׁיעֹזֵר לוֹ לְנִצַּח וְכוּ' וְהֵיִינוּ בְּעָרַב
 רֵאשׁ חֹדֶשׁ הַנִּזְ"ל עַל קְבָרוֹ וְשִׁבְתָנוּ שָׁם בְּאוֹמִיִּין וְאַחַר שִׁבְתָנוּ בִּיּוֹם
 רֵאשׁוֹן חֹזְרָנוּ וְהִלְכָנוּ עַל קְבָרוֹ וְנִסְעָנוּ לְבֵיתֵנוּ וְעַבְרָנוּ דֶּרֶךְ קַהֲלַת
 טְפָלִיק וְעוֹרְרֵתִי שָׁם אֲנָשִׁי־שְׁלוֹמָנוּ וְהִתְנַדְּבוּ גַם כֵּן אִיזָה סֶךְ עַל
 הַהַדְפָּסָה וּבָאנוּ לְבֵיתֵנוּ:

סֵדֶר לְקוּפֵי עֲצוֹת הַיּוֹמִיִּין:

י' עַל־יְדֵי הַתְּקָרְבוֹת לְצַדִּיקִים מִבְּטָלִין הַגְּאוּהָ שֶׁהִיא עֲבוּדָה זָרָה
 וְזוֹכִין לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה וְלִבְחִינַת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין
 לְשִׁמְחָה גְּדוֹלָה עַד שֶׁבָּאִים לְהַמְחֵאת כֶּף וְרַקוּדִין דְּקֹדֶשׁ, שֶׁעַל יְדֵי

זֶה מִמֵּתִיקוֹן דִּינִים וְזוֹכִין לְחֶכְמָה וְחַיִּים וְאַרְיִכוֹת יָמִים וְלִהְשָׁגַת הַתּוֹרָה, בְּנִגְלָה וּבְנִסְתָּר (שם).

יח זֶה שֶׁהַלְמֶדֶן דוֹבֵר רָעוֹת עַל הַצְּדִיק הוּא מְכֻוֵן גְּדוֹל מֵאֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְפִיל צְדִיק גְּדוֹל לְתוֹךְ פִּיּו שֶׁל זֶה הַלְמֶדֶן כְּדֵי שֶׁעַל יְדֵי זֶה יוֹצִיא הַצְּדִיק הַשְּׂכִינָה, הֵינּוּ הַתּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה מֵהַגְּלוֹת שֶׁבְּפֶה הַלְמֶדֶן. כִּי הַצְּדִיק עוֹשֶׂה מֵאֵלוֹ הַדְּבוּרִים הַלְכוֹת וּמִיַּחַד בְּזֶה יְחוּדִים גְּדוֹלִים וְנִפְלְאִים עֵינֵי שָׁם בְּפָנִים (שם יב).

יט צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מְאֹד וּלְחַזֵּר אַחַר צְדִיק כְּזֶה שִׁיּוּכַל לְקַבֵּץ הַנְּפָשׁוֹת וְלִהְעֵלּוֹתָם, שִׁיַּעֲלֶה גַם נַפְשׁוֹ עִמָּהֶם, וּלְחַדְשָׁם בְּבַחֲיִנַת עֲבוּר וּלְהוֹרִיד עַל יְדֵי זֶה תּוֹרָה. וְצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שִׁיְזַכֶּה לְמִצְאָה צְדִיק כְּזֶה, כִּי הוּא דִּיקָא יָכוֹל לְתַקְנֵנוּ וְלִהְעֵלּוֹתוֹ מִכָּל הַפְּגָמִים שֶׁל כָּל הַתְּאֻוֹת. כִּי כְּשֶׁאָדָם רוֹצֶה דְּבַר תְּאֻוָּה זֶה הַרְצוֹן הוּא פָּגָם וּמָרָה לְנַפְשׁוֹ וְאִזִּי הִיא בְּבַחֲיִנַת מָרַת נַפְשׁוֹ, בְּבַחֲיִנַת וְנַפְשָׁה מָרָה לָהּ, וְזֶהוּ בְּבַחֲיִנַת פְּזוּר הַנְּפֶשׁ וְאִזִּי אֵין הַנְּפֶשׁ מְאִירָה וְהִיא בְּבַחֲיִנַת נַפְשׁ רְעֵבָה. וְעַל יְדֵי שֶׁבָּא לְצְדִיק הָאֱמֶת הַנִּי"ל נִתְקַן הַכֹּל, כִּי יָכוֹל לְתַקֵּן וְלִהְעֵלּוֹת אֶפְלוֹ אֵלוֹ הַרְצוֹנוֹת הַפְּגוּמִים עִם הַרְצוֹנוֹת הַטּוֹבִים שִׁישׁ לוֹ. וְאִזִּי יִתְקַיֵּם בּוֹ וְנַפְשׁ רְעֵבָה מְלֵא טוֹב, בְּבַחֲיִנַת וְהַשְּׂבִיעַ בְּצַחְצָחוֹת נַפְשָׁה, וַיַּחְדֵּשׁ כַּנֶּשֶׁר נְעוּרָיו, דְּהֵינּוּ שִׁיתְחַדְּשׁוּ וְיִתְקַנּוּ יְמֵי נְעוּרָיו שֶׁעָבְרוּ בַחֲשָׁד, וְאִזִּי נִקְרָא אָדָם. גַּם גּוֹפוֹ יִתְעַלֶּה וְיִתְחַדֵּשׁ עַל יְדֵי שֶׁבָּא לְהַצְּדִיק (שם יג).

סֵדֶר סְפֹרֵי מַעֲשֵׂי־יִתְהַיְמִי:

מעשה יא – מבן מלך ובן השפחה שנתחלפו.
מַעֲשֶׂה בְּמֶלֶךְ אֶחָד, שֶׁהִיָּתָה שְׂפָחָה אַחַת בְּבֵיתוֹ, שֶׁהִיָּתָה

מִשְׁמֵשֶׁת אֶת הַמַּלְכָּה (וּמִסְתַּמָּא מִבְּשַׁלַּת אֵינָהּ רִשְׁאָה לְכַנֵּם אֶל הַמֶּלֶךְ, אֵךְ הִיְתָה אֵיזָה שְׂפָחָה מִשְׁרֵתֶת קַטְנָה בְּמַעְלָה) וְהִגִּיעַ זְמַן לְדָתָהּ שֶׁל הַמַּלְכָּה, וְגַם הַשְׂפָחָה הַנַּ"ל הִגִּיעַ זְמַן לְדָתָהּ בְּאוֹתוֹ הָעֵת וְהִלְכָה הַמִּילָדָת וְהַחֲלִיפָה הַיּוֹלְדוֹת לְמַעַן תִּרְאֶה מַה יִּצְמַח מִזֶּה וְאִיךְ יִפְלֹ דָבָר וְהַחֲלִיפָה הַיּוֹלְדוֹת, וְהִנִּיחָה בֵּן הַמֶּלֶךְ אֶצֶל הַשְׂפָחָה וּבֶן הַשְׂפָחָה אֶצֶל הַמַּלְכָּה.

וְאַחֲר־כֵּן הִתְחִילוּ אֱלֹהֵי הַבָּנִים לְהִתְגַּדֵּל וּבֶן הַמֶּלֶךְ (הֵינּוּ זֶה שְׁנֵת־גִּדּוֹל אֶצֶל הַמֶּלֶךְ, כִּי הָיוּ סוֹבְרִים, שֶׁהוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ) הָיוּ מְגִדְלִים אוֹתוֹ מִמַּעְלָה לְמַעְלָה, עַד שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ וְגָדוֹל וְהָיָה בְּרִיָּה גְדוֹלָה, וְגַם אוֹתוֹ בֶּן הַשְׂפָחָה (הֵינּוּ בֶּן הַמֶּלֶךְ בְּאַמְתּוֹ, אֵךְ נִתְגַּדֵּל אֶצֶל הַשְׂפָחָה כַּנַּ"ל) נִתְגַּדֵּל בְּבֵיתוֹ, וּשְׁנֵיהֶם הָיוּ לֹמְדִים יַחַד בְּחֶדֶר אֶחָד וְזֶה הַבֶּן מֶלֶךְ הָאֲמֹתַי, שֶׁנִּקְרָא בֶּן הַשְׂפָחָה, הָיָה טַבְּעוֹ נִמְשָׁךְ לְנַמּוּם הַמַּלְכוּת, אֵךְ שֶׁהָיָה נִתְגַּדֵּל בְּבֵית הָעֶבֶד, וְלִהְפֹךְ: בֶּן הַשְׂפָחָה, שֶׁנִּקְרָא בֶּן הַמֶּלֶךְ, הָיָה טַבְּעוֹ נִמְשָׁךְ לְנַמּוּם אַחֵר שֶׁלֹּא כְּנַמּוּם הַמֶּלֶךְ, אֵךְ שֶׁהָיָה נִתְגַּדֵּל בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וְהָיָה מְכַרְח לְהִתְנַהֵג בְּנַמּוּם הַמַּלְכוּת, שֶׁהָיוּ מְגִדְלִים אוֹתוֹ בְּנַמּוּם זֶה.

וְהַמִּילָדָת הַנַּ"ל, מִחֲמַת שְׁנַנְשִׁים דַּעְתָּן קְלוֹת, הִלְכָה וְגִלְתָה הַסּוּד לְאַחַד, אִיךְ שֶׁהַחֲלִיפָה הַבָּנִים, כַּנַּ"ל, וְחִבְרָא חִבְרָא אֵית לָהּ, עַד שְׁנֵת־גִּלְתָה הַסּוּד מֵאַחַד לְחִבְרוֹ, כְּדָרְךְ הָעוֹלָם, עַד שֶׁהָיוּ הָעוֹלָם מְרַנְנִים בְּזֶה, אִיךְ שֶׁנִּחְלַף הַבֶּן מֶלֶךְ, אֲבָל אֵין רִשְׁאִים לְדַבֵּר מִזֶּה שֶׁלֹּא יִתְגַּלֶּה לְמֶלֶךְ, כִּי בּוֹדֵאי אֵין רִשְׁאִים שִׁידַע הַמֶּלֶךְ מִזֶּה, כִּי מַה יַעֲשֶׂה הַמֶּלֶךְ בְּזֶה, כִּי אֵין תִּקְנָה לְזֶה, כִּי אֵי־אֶפְשָׁר לְהִאֲמִין, אוֹלַי הוּא שֶׁקֶר, וְאִיךְ אֶפְשָׁר לְחֹזֵר וּלְהַחֲלִיף? וְעַל כֵּן בּוֹדֵאי אָסוּר לָהֶם לְגַלּוֹת זֹאת לְמֶלֶךְ, רַק הָעָם הָיוּ מְרַנְנִים בֵּינֵיהֶם עַל זֶה וַיְהִי הַיּוֹם, וְהִלֵּךְ אֶחָד וְגִלְתָה הַסּוּד בְּאַזְנֵי הַבֶּן מֶלֶךְ, אִיךְ שֶׁאוֹמְרִים עָלָיו,

זֶה הַחֶקֶת וְזֶה הַחֶקֶת וְזֶה הַחֶקֶת

ל"ח זמן מן היום הזה תיקון רבנו יהיה תיקון רבנו
זמן מן היום הזה תיקון רבנו יהיה תיקון רבנו

שְׁנַחֲלֵף כַּנְ"ל, אֶךְ אִי-אֶפְשָׁר לָךְ לְחַקֵּר עַל זֶה, כִּי אֵין זֶה כְּבוֹדָךְ
וְאִי-אֶפְשָׁר לָךְ לְחַקֵּר זֹאת כָּלֵל, אֶךְ הוֹדַעְתִּי לָךְ זֹאת, כִּי אוֹלֵי יְהִיָּה
קָשָׁר כְּנֶגֶד הַמְּלוּכָה, וְיוּכַל הַקָּשָׁר לְהַתְחַזֵּק עַל-יַדֵּי-זֶה, כִּי יֹאמְרוּ,
שֵׁהֶם לֹקְחִים לְעֶצְמָם הַבֵּן מֶלֶךְ לְמֶלֶךְ, הֵינּוּ אוֹתוֹ שְׂאוֹמְרִים עָלָיו
שֶׁהוּא הַבֵּן מֶלֶךְ הָאֲמֹתֵי כַנְ"ל, עַל כֵּן אֶתָּה צָרִיךְ לְחַשֵּׁב מִחֲשָׁבוֹת
עַל הַבֵּן הַנִּ"ל לְהַעֲבִירוֹ (כֹּל זֶה הוּא דְבַרֵי אוֹתוֹ הָאִישׁ, שֶׁנֶּגְלָה הַסּוּד לְבֵן
הַשְּׂפָחָה, הַנִּקְרָא בֶן הַמֶּלֶךְ).

סֵדֶר שְׁלֹחַן עֲרוּךְ הַיּוֹמִי:

סימן תפז (א) שיעור כזית יש אומרים דהוי כחצי ביצה: הגה
ויאכלנו ביחד ולא מעט מעט ובירקות צריך למעך חלל
האזיר שבין הירק ולשער שיעור הכזית בירקות עצמן ולא באזיר שביניהם:
סימן תפז (א) סדר היום ערבית ושחרית ומנחה אומר ג'
ראשונות וג' אחרונות וקדושת היום באמצע אתה
בחרתנו וכו' ותתן לנו ה' אלקינו את יום חג המצות הזה את יום
טוב מקרא קדש הזה (עיין לעיל סימן ת"צ סעיף ג') זמן חירותינו יעלה
ויבא והשיאנו וחותם מקדש ישראל והזמנים ואם אמר מקדש
השבת וחזר בו תוך כדי דיבור יצא אחרי שהוא יודע שהוא יום
טוב ואם חל בשבת אומר את יום המנוח הזה ואת יום חג המצות
הזה וחותם מקדש השבת וישראל והזמנים ואין אומרים ברכה
מעין שבע: **(ב) אין שליח צבור מקדש בבית הכנסת: (ג) שכח**
לומר אתה בחרתנו ואמר יעלה ויבא יצא: הגה ואפילו היה שבת אם
הזכיר ביעלה ויבא יצא **(ב"י בשם א"ח)** ואם אמר אתה בחרתנו והזכיר בו
שבת אפילו הכי צריך לחזור ולהזכירו ביעלה ויבא **(תשובת מהרי"ל)** מיהו אם
לא הזכירו ביעלה ויבא אין צריך לחזור **(ב"י)** וש"צ ששכח להזכיר של יום
טוב בשחרית עיין לעיל סימן קכ"ו: **(ד) בליל ראשון של פסח גומרין**

ההלל בצבור בנעימה בברכה תחלה וסוף וכן בליל שני של שני ימים טובים של גליות: הגה וכל זה אין אנו נוהגים כן כי אין אנו אומרים בלילה בבית הכנסת ההלל כלל:

סימן תפח (א) שחרית נכנסים לבית הכנסת וקורים הזמירות של שבת ומתפללין תפלת שחרית וגומרין ההלל (ומברכין לקרות ההלל) ואין מפסיקין בו אלא כדרך שאמרו בקריאת שמע באמצע הפרק שואל בשלום אביו או רבו ומשיב שלום לאדם נכבד שנתן לו שלום ובין הפרקים שואל בשלום אדם נכבד ומשיב שלום לכל אדם: הגה (ודוקא בב' ימים הראשונים שגומרים בהם ההלל דינא הכי לענין הפסקה אבל בימים שאין גומרין עיין לעיל סימן תכ"ב סעיף ד). ואם פסק באמצע ושהה אפילו כדי לגמור את כולו אינו צריך לחזור אלא למקום שפסק: **(ב)** בהלל אפילו עשרה קורין כאחד: **(ג)** מוציאין שני ספרים וקורין בראשון חמשה גברי (ואם מוסיפין ביום טוב עיין לעיל ריש סימן רפ"ב) בפרשת בא מן משכו עד מארץ מצרים על צבאותם ומפטיר קורא בשני בפרשת פינחס ובחודש הראשון ומפטיר ביהושע בעת ההיא ומתפללין תפלת מוסף ואין מזכירין גשם מכאן ואילך (ועיין לעיל סימן קי"ד ס"ג) וכן פוסקים משם ואילך מלשאל בברכת השנים: הגה ונוהגין לומר בכל יום טוב בתפלת מוסף פסוקי מוסף היום אחר שאמר על ידי משה עבדך כאמור:

סימן תפט (א) בליל שני אחר תפלת ערבית מתחילין לספור העומר ואם שכח לספור בתחלת הלילה הולך וסופר כל הלילה ומצוה על כל אחד לספור לעצמו וצריך לספור מעומד ולברך תחלה וסופר הימים והשבועות כיצד ביום הראשון אומר היום יום אחד (בעומר) עד שמגיע לשבעה ימים ואז יאמר היום שבעה ימים שהם שבוע אחד (בעומר) וביום שמיני יאמר היום

מִהָרָה לְסַלֵּק וּלְשַׁלֵּם כָּל הַהֲלוֹאוֹת וְהַחֹבוֹת שְׁאֵנוּ חַיְבִים מִכָּבָר כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם, כִּי קָשָׁה וְכָבֵד עָלֵינוּ מְאֹד לְשֹׂא עָלֵינוּ עוֹל הַחֹבוֹת אֲשֶׁר הִשְׁתַּרְגּוּ עָלָנוּ עַל צְוֹאֲרֵינוּ הַכְּשִׁילוֹ כַּחֲנוּ, וְהֵם מְבַלְבְּלִים אוֹתָנוּ הַרְבֵּה מִמַּעַט הָעֲבוּדָה שְׁאֵנוּ חֹפְצִים לְהִתְחִיל לְעַבֵּד אוֹתְךָ בְּאַמֶּת:

צו: אָנָּה ה', פִּרְנָסָנוּ וְכִלְכָּלָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבַחֲסֶדֶיךָ הַגְּדוֹלִים, כִּי אֵין אָנוּ יוֹדְעִים שׁוּם דְּרֵךְ וְעֵצָה אֵיךְ לְהִמְשִׁיךְ פִּרְנָסָה, כִּי אִם עָלֶיךָ לְבַד אָנוּ נִשְׁעָנִים, עָלֶיךָ הַשְׁלַכְנוּ אֶת יְהִיבָנוּ וְאַתָּה תְּכַלְכְּלָנוּ אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם, הָאֱלֹקִים הַרוֹעֶה אוֹתָנוּ מֵעוֹדָנוּ, תֵּן לָנוּ פִּרְנָסוֹתֵינוּ וְכֹל מַחְסוֹרֵינוּ בְּשִׁפְעַ גְּדוֹל קָדָם שְׁנִצְטָרְךָ לָהֶם בְּקִדְשָׁה וּבְטַהָרָה גְּדוֹלָה כְּרָצוֹנְךָ הַטּוֹב, בְּלִי שׁוּם טְרָדוֹת וּבְלִבּוֹלִים כָּלֵל, בְּאַפֵּן שְׁנִזְכָּה לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ וְלִהְיוֹת כְּרָצוֹנְךָ הַטּוֹב תָּמִיד:

צו: וּתְזַכְּנוּ לְאֹכַל בְּקִדְשָׁה וּבְטַהָרָה גְּדוֹלָה, וְנֹאכַל לְבַד לְקִיּוֹם גּוֹפְנוּ וְנִמְעַט תִּיאֹת טְבָעָנוּ וְנִזְכָּה לְהִסְתַּפֵּק בְּמַעַט אֲכִילָה, וְנִהְיֶה נְכֻלָּים בְּכָלֵל הַצְּדִיקִים הָאוֹכְלִים לְשִׁבְעַ נְפִשָׁם הַקְּדוֹשָׁה לְבַד, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב: "צְדִיק אֹכֵל לְשִׁבְעַ נְפִשׁוֹ" וְתַעֲזְרֵנוּ שְׁתִּהְיֶה אֲכִילָתָנוּ בְּקִדְשָׁה גְּדוֹלָה כָּל כָּף, עַד שְׁנִזְכָּה לְהִשְׁבִּיעַ בְּצַחְצָחוֹת נְפִשָׁנוּ לְהִתְעַנֵּג עַל ה', לְשִׁבְעַ וְלִהֲתַעַנֵּג בְּאוֹרוֹת הַצַּחְצָחוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת, וְנִזְכָּה "לְחַזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ" וַיְקִים בָּנוּ מִקָּרָא שְׁכַתוֹב: "וְנִחַךְ ה' תָּמִיד וְהִשְׁבִּיעַ בְּצַחְצָחוֹת נְפִשָׁךְ", עַד שְׁנִזְכָּה לְצַחֵחַ נְפִשָׁנוּ וְרוּחָנוּ וְנִשְׁמוֹתֵינוּ תָּמִיד בְּשִׁבְעַ הַצַּחְצָחוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה יִמְשֶׁךְ עָלֵינוּ תָּמִיד תְּבוֹנוֹת וְהַשְׁגוֹת חֲדָשׁוֹת, עַד אֲשֶׁר יִהְיֶה לָנוּ כַּח לְחֵתֶר וּלְשֹׂאב וְלִדְלוֹת מַיִם עִמָּקִים שְׁמֵהֶם גְּדֻלָּה הָאֲמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהֵם עֲצוֹת טוֹבוֹת וְשִׁלְמוֹת וְנִזְכָּה לְגִלּוֹת וּלְהֵאִיר עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל

זֶקֶן נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר

לויב זאמער מ'זעהרנדיג'ע זאך צו זאגן פארן שידוך צו אים פארן רבנו יהודה תיקון רבנו זצ"ל ז"ל
זאמער זאך נאך זאגן פארן שידוך צו אים פארן רבנו יהודה תיקון רבנו זצ"ל ז"ל

עצות טובות, עצות עמוקות עצות נפלאות, פלאי פלאות הנמשכין מעמקי עמקים, עצות שלמות ונכונות אמתיות ישרות וברורות, עצות קדושות שאי אפשר להפירן ולסתורן בשום אופן בעולם, באופן שנזכה לעורר ולגדל על ידם האמונה הקדושה:

צח: רבנו של עולם מלא רחמים, גדל העצה ורב העלייה, פלא יועץ אל גבור, אבי עד שר שלום, נורא תהלות עשה פלא, אשר אתה עושה נפלאות בכל עת, וכבר עשית עם ישראל נסים ונפלאות גדולות ונוראות בכל דור ודור, רחם עלינו עתה בדור הזה בצוק העתים הללו, אשר האמונה הקדושה נפגמה מאד בעוונותינו הרבים, ורבים מבני עמך נכשלו, באשר אתה ידעת עשה עמנו נפלאות, וזכנו לעצות טובות אמתיות, באופן שנזכה עלידייך לאמונה שלמה באמת ולתקן כל פגמי האמונה, ונזכה לחפש את עצמנו תמיד בכל עת, איך אנו אוהבים באמונה הקדושה, ולהתחזק באמונה יתרה בכל עת, בתם לבב באמת ברצונך הטוב ותעשה עמנו פלא לחיים, ותוציאנו מאפלה לאורה מחשך לאור גדול, "כי אתה תאיר נרי, ה' אלקי יגיה חשבי", כי גם חשך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשיכה באורה":

צט: ונזכה להודות לך תמיד על נפלאותיך וטובותיך שעשית עמנו מעולם, ואשר אתה עושה עמנו בכל עת נפלאות גדולות ונוראות, "רבות עשית אתה ה' אלקי, נפלאותיך ומחשבתך אלינו, אין ערך אליך אגידה ואדברה עצמו מספר", ויקים מקרא שכתוב: "ה' אלקי אתה ארומם, אודה שמך כי עשית פלא, עצות מרחוק אמונה אמן", ונאמר: "אודה ה' בכל לבי אספרה כל נפלאותיך, אודה על כי נוראות נפליתי נפלאים מעשיך ונפשי ידעת מאד" ונזכה להעלות האמונה הנפולה, ולתקן כל פגמי

הַאֲמוּנָה וְתַתְּגִידֵל וְתַתְּחַזֵּק הַאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּכֹל עֵז וְתַעֲצוּמוֹת
וְנִזְקָה כְּלָנוּ לְהֶאֱמִין בָּךְ וּבְצַדִּיקֶיךָ הָאֱמֵתִיִּים בְּאֲמוּנָה בְּחִזְקָה
וְנִכּוּנָה, בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה וְקְדוּשָׁה זָכָה וְנִכּוּנָה צַחָה וַיִּשְׁרָה וּבְרוּרָה,
בְּלִי שׁוּם בְּלְבוּלִים וּבְלִי שׁוּם הִרְהוּרִים וּמַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת כָּלֵל: